

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ואמר ר' יצחק לנודר להעדר אסור עד זמן כל"ל ומצוות בין עד הגשם בין עד הגשמים נמחק: (ב) ד"ה ואמרין וכו' דאפי' רשב"ג דמיקל הבא:

מִזְסָה רַע"י

[illegible]

תוספות

מיתרבי איהו ומה של
ברקעה. לומר
לחשונה בשלש
בשנים כי אפלה היה
אמרוהו כי אפלה היה
אומר כי אין חרדיהם
מתקנין. פס"ק להענין דק
מפרש מהו יחידים שרדו
ממעגלין וקטלין שרדו
בפניהם. ברביה ראשונה
למראה. ומהו קטלין
שלא בגולה ובגולה כמו אק
שם שחלוץ דש שם
בתקופה לחזרתה. אלא
יורדו. אלא שניה. ומה
הוכרחו ואמר רבי
אמר שם שרדו דב השמש
שם שרדו ומתקנין עלה
נענו חזרה אלא תדע כי
וקשה לרבי וירא דלמר
שם הכל בני ח"ק
רשבי' דהם רשבי' דהם
רשבי' דהם רשבי' דהם

קונם יין פרק שמיני נדרים

ההכירה ג'. במרחשון: בראש חדש כסליו. הוי רביעה אחרונה:
להתפלל על הגשמים: להפעלות. לגזור תענית אם לא
ירד: ואמר ר' וירא לנו. דהנודר (ה) בין עד הגשם בין עד
הגשמים אמר עד וזמן רבויים שיה ושמעון דני שאמר עד היום

יצין דלדמר עד הגשמים: ואמרני
 ענה כמאן אולא וכו' כמאן כרבי
 יוסי: דמיום י"ז עד יום כ"ג הו
 שבעה ימים דלר' ר' מאיר לא הו
 אלא ה' ימים. אלמא דאפי' רבן (ט)
 גמליאל דמקיל הכא גבי נדרים
 דלדמר עד שיגיע זמנה של רביעה
 דאפי' שבעין לא ירדה קצירה ליה
 אלא מונה ראשונה ושניה ולא
 ראשונה בלדא לא שאל דלדמר עד
 הגשם לא שאל דלדמר עד הגשמים
 וקשיא לר' ירמיה: אמר לך ר' יוחנן
 דהאי דלדמר שניה לנודר היינו דלדמר
 דגשמים. וגשמים תרתי משמע
 אכל גשמים עד הגשם לנולד אימא לך
 עד זמן גשמים שהיא רביעה ראשונה
 קאמר ולא שניה: ברתנ' אמר
 שאני טועם עד ראש חדש אדר.
 סתם אין אסור אלא עד ראש חדש
 אדר הראשון: גמ' מדקמני מתני'
 אינו אסור אלא עד אדר הראשון
 אלמא דכל היכא דקאמר עד אדר
 סתמא אדר הראשון משמע ולא
 שני: דפניא. הרוחא לכתוב בשטר
 אדר הראשון כותב בהדיא אדר
 הראשון אבל אם רואה לכתוב אדר
 השני כותב סתם דברי ר"מ דסתם
 אדר השני משמע ולא הראשון: אדר
 השני כותב בהדיא אדר השני
 דבסתם אדר הראשון הוא: אפילו

סימא. מתניתין ר"מ ומתני' כגון דלא ידע דמיעברא שחא הילכך וכי אמר סתם אדר הראשון משמע ולא השני שלא נכתבין אלא הסמוך לשבט וברייתא דקמני אדר השני כותב סתם כגון דידע דמיעברא שחא וכי אמר אדר סתם משמע אדר השני: והמתני'

לדאמיר דבעד הגשם כולו מודו דעד שיגיע זמן קאמיר היכי אמר ל
גדר עד הגשם אמר והגיע זמנה של רביעה שניה לכולי עלמא ש
הגשם אין הכי נמי דלכולי עלמא בעד שיגיע זמן קאי אבל הכא בצ
לאחרים פירשו דמעיקרא ר' זירא ה"ק מחלוקת כלומר כי אפליגי
בשיעור דוארץ כי אמר עד הגשמים אבל אמר עד הגשם עדי ג' ו
דוקא וכי אמר מחלוקת כאילו אמר לא שנו ומקשים עליה ומרשב
דקס"ד דבהכי עסקין מיחבר עד רביעה שניה ומפרקין
ונתעברה השנה אסור בה ובעצורה. כבר כתבתי למעלה [ס' ד"ה אסור] דעיני
שנה אחת קאמר אלף אסור בה ובעצורה דהיינו י"ג חדש. מיהו
חדש העיבור בכלל אפי"ט שאותה שנה שנזכר בה מעוברת שהרי אם
לו לעשות כן בתחילה דאיכא בל תאחר כיון שאם איחר משלם בשנה
אותה שנה זו אין חדש העיבור בכלל. והוכיח עוד הרשב"א ז"ל ד
בתנאים צערין פרק המוכר שדהו (דף לה.) המוכר בית צעיר חומה אינו
כשאהא אומר תמימה להביא חדש העבור והאי מוכר בית צנתי
והוא? הכי טעמא דרבי רחמנא הא לאו הכי מונה שנים עשר חדש
המשכים בית לחצירו לשנה ונתעברה השנה נתעברה לו
ובמיניה לא משכתם לה שיהי לו י"ג חדש אלא צעומד בראש השנה
בראש השנה ואי אמר שנה אחת מיום זה איש מונה אלף י"ב חודש
בשנה מעוברת יש לו לשכור שלשה עשר חדש או אמרת שנה משכתם
ולא לתקום ולתפסק דיניה דנתעברה לשכור ולא משכתם לה אלא
לתחדש העבור ואמרו שנה אחת מיום זה מונין שלשה עשר חדש
וערכין לאו ראיה היא כלל שאילו היה תנאי בין מוכר ללווק בשנה
מזהבית חדש העיבור לא הוי צריך רבויא אבל הכא אין מוכר ולוקח
בעד שנה יהא נחלט לכך אם לאו רבויא הוא אמינא דמורה זמן א'
וראוהו ברש הפרקי דחיי דאפי' צעומד בשנה מעוברת ואמר השנה
בשנה מעוברת יש לו לשכור שלשה עשר חדש או אמרת שנה משכתם
ולא לתקום ולתפסק דיניה דנתעברה לשכור ולא משכתם לה אלא
לתחדש העבור ואמרו שנה אחת מיום זה מונין שלשה עשר חדש
וערכין לאו ראיה היא כלל שאילו היה תנאי בין מוכר ללווק בשנה
מזהבית חדש העיבור לא הוי צריך רבויא אבל הכא אין מוכר ולוקח
בעד שנה יהא נחלט לכך אם לאו רבויא הוא אמינא דמורה זמן א'
וראוהו ברש הפרקי דחיי דאפי' צעומד בשנה מעוברת ואמר השנה

[illegible]

מיתוּבִּי⁶ אִיזוּהִי זְמוּנָה שֶׁל רִבְעִיָּה הַכְּבוֹדָה בִּנְיָוִית בְּשִׁבְעָה אֲפִילָה בְּעֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר רַבִּי יְהוּדָה אָמַר בְּשִׁבְעָה וּבְשִׁבְעָה עֶשֶׂר וּבְעֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה רַבִּי יוֹסִי אָמַר "בְּשִׁבְעָה עֶשֶׂר וּבְעֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה וּבַחֲדָשׁ כִּסְלִיו וְכֵן הִיָּה ר' יוֹסִי אָמַר אֵין הֵיחָדִים מִתְעַנִּין עַד שִׁינֵּעַ ר"ח כִּסְלִיו וְאִמְרִין עֲלָה בְּשִׁלְמָא רִבְעִיָּה רֵאשׁוֹנָה לִישָׁאל שְׁלִישִׁית לַהֲתַעֲנוֹת אֲלֵא שְׁנִיָּה לְמָאי וְאִמַּר רַבִּי זִירָא לְנוֹדֵר וְאִמְרִין עֲלָה כִּמָּאן אֲזֵלָא הָא דִּתְנִיא⁷ רִשְׁבִּי⁸ אָמַר גְּשָׁמִים שִׁירְדוּ שְׁבַע יָמִים זֶה אַחֵר זֶה אֶתָּה מוֹנֶה בְּהֵן רִבְעִיָּה רֵאשׁוֹנָה וּשְׁנִיָּה כִּמָּאן כְּרַבִּי יוֹסִי הִיְהוּא דֹאמַר עַד הַגְּשָׁמִים: **מִתְנִי**⁹ יְקוּמֵן יוֹן שְׂאִינִי מוֹעֵם לִשְׁנָה נִתְעַבְרָה הַשְּׁנָה אֲסוּר בָּהּ וּבְעִיבּוּרָה יַעַד רֹאשׁ אֲדָר עַד רֹאשׁ אֲדָר הָרֵאשֹׁן עַד סוֹף אֲדָר עַד סוֹף אֲדָר¹⁰ הָרֵאשֹׁן: **גַּמְ'** אֲלֵמָא סִתְמָא דֹאדֵר דֹּאמַר רֵאשֹׁן הוּא לִימָא מִתְנִי¹¹ רַבִּי יְהוּדָה הִיא דִּתְנִיא אֲדָר הָרֵאשֹׁן כּוֹתֵב אֲדָר הָרֵאשֹׁן אֲדָר שְׁנִי כּוֹתֵב אֲדָר סִתְם דְּבָרֵי ר"מ ר' יְהוּדָה אָמַר¹² הָאֲדָר הָרֵאשֹׁן כּוֹתֵב סִתְם אֲדָר שְׁנִי כּוֹתֵב תִּינִין אָמַר אַבִּי אֲפִילוּ תִימָא ר"מ יְהֵא דִידַע דְּמַעֲבְרָא שְׁתָּא הָא דֵּלָא יַדַּע וְהִתְנִיא

דע דמיעצורא שטא הייליך
א השיי שלא נתכוין אלא
ר' השיי כותב סתם כגון
סתם משמע אדר השיי:
והמניא

[illegible]

ור לעיל ב"ח כ"א: לדינא אלא שבעה ימים ביניהם [ורבי] יורא] נמי אמר דש
והא ק"ל במתני' תנן עד שיגיע זמן של רביעה שמה י"ל דנקט ירדו בשביעי
ע"פ הוראה. עד סופה דעצירה הוי בכלל שנה ושנה: ר' יהודה אומר אדר ראשון
ולאדר שני סמם וממתי' בשבטי ידע בעצירה עד אלר ואלר ראשון ממתי' ר'

הגשמים סצירה להו לרצון דלנפוי קאתי ורש"ג סצירה ל' דלפ' סצירי הא מוקמין ליה אדרייה דל' דייקי אינשי צין גשם לגשמים. וכי תימא אי בשאין להתחלתו זמן קבוע עד שיגיע זמנו קאמר וכדכתיבנא

ל רביעה הבכירה בג' ה' בעשרים ושלשה ה' הורה אומר בשבעה ה' ושלשה רבי יוסי ובעשרים ושלשה ה' ר' יוסי אומר אין ע"ה כסליו ואמרין

למחל אחר קציר ממנו. כנ"ל:
מייצגי וכו' צירים ראשונה בשפה
כו. במרחשון: אפילה. אחרונה:
אין היחידים מפענין. תלמידי
חכמים המתעניין ומתפללן על
הגשמים דתתן צפ"ק דפענית (ד"ה)
התחילו היחידים מתעניין. (שאלו.
ותן טו"מ בצרכת השנים: להפענות.
אם לא ירדו: לגודר. שאם נדר
עד הגשמים אסור עד צביעה שניה
דקטם גשמים רביעה שניה משמע
שאין מקדמת ולא מאחרת: כמאן
אולא הא דפניא רש"ג אומר גשמים
שירדו שבעה ימים זה אחר זה אפס
מונה לפס רביעה ראשונה ושניה
כמאן כר' יוסי. דלאמר צ"ז וצ"ג
דאילו לר"מ ליכא ז' ימים צין
ראשונה לשניה ואילו לר' יהודה איכא
טפ"י ורש"ג לדבריהם דרצבן קאמר
לכו לדידי לא הפידנא צבדנא צבירית

גשמים כלל אלף צומן אלף לידכו נהי דקדליו ציריה ממש
אודו לי מיהת דלע"פ שהתחלת ירדתן היתה מתחלת רביעה ראשונה
ולא פסקו אפי' הכי אודו לי דכיון שנמשכו עד רביעה שניה תורת
רביעה שניה עליהן ושלים ליה זמן נדריה. וקס"ד דנזודר עד
הגשם עסקי' דהכי הוה אורחיהו דליגשי ואם איתא לדר' זירא
ש"ב אודו לי מיהת ומאי אריא ידרו אפי' לא ידרו כלל כיון דכי
נדריה. ומתרגילין ההוא דלמר עד הגשמים כלומר אי אמר עד
עסקין דלמר עד הגשמים. וזה הפירוש הנכון בשמועה זו. אבל
גוי' ומיהו לכ"ע עד רביעה שניה מתסר למר עד שחרד ולמר עד
יס קאמר דהיינו רביעה ראשונה למר עד שחרד ולמר עד שחגיע
דלמר אתה מונה בהן רביעה ראשונה ושניה אלמא אפי' אמר עד
ההוא דלמר עד הגשמים: **ברא"ב** קונס י"ן שאני עומס לשנה
רבותיה דמנא דלפי' נזדר מתחילת השנה כיון דלמר השנה לא אמרינן
בהא דאמר השנה אי נמי שנה זו אבל בצומר שנה אחת סתם אפ"ר
נא דבסורו שנה זו משלים לשנה הצאה הפשוטה ואע"פ שאפ"ר
אורת הרי לא הוקבע נדר בשנה זו שהיא מעוברת הילכך אפי' קיים
י' בצומר שנה אחת מיום זה אין חדש העיבור בכלל והביא ראיה
גם אלף משעה שמכרה לו שנאמר עד מלאת לו שנה תמימה [ויקרא כה]
חומה כאומר שנה אחת מיום זה הוא דמשעת מכירה הוא מונה
ולא חדש העיבור וכבר עוד ז"ל דלפי זה הא דתנן בפרק השואל
ר' בצומר שנה זו או השנה הוא דלעולם יש לו לשובר חדש העיבור
ל' בעומר בצומתא שנה זו דאי אמר השנה או שנה זו אין לו אלף עד
ליום אלו דבדיו ז"ל. ואין נראין לי דודאי עיקר דלמא דתנא לומר
למה אלף בעומר דבשם השנה כל כי האי גוונא הוה ליה משלם לפרושי
דחא דחיקתא. לפיכך נראה לי דנזדר ושובר כל שקדם נדר ושכירות
מתנינן דפרק השואל כפשטה. וכי תימא אם כן תקשי ליה ההיא
ברת לומר אם לא תגאל מיום זה לשנה אחרת יהא חלוט אין הכי נמי
והיין כלל אלף תורה היא שפסקה להכי זמן בכל השנים שאם לא יגאל
קאם לכל הלווקחין דהיינו י"ב חדש דהוי שנה ברוב שנים והרי אתה
ללא דלשמועין תנא הוה אמיתא אחר רוב שנים דלא אית בהי
מינא דשנה ברוב שנים קאמר להכי אלטריך בריא. כן נראה לי. ואני
זו משמע וזו פשע נמי קריא לא לומר דאין לו משלמין דמשהתא
נזירות הוי משכחת לה כיון דלמר הריני מזיר הוה ליה מזיר וכו':

עד
 ימים ציינים [ורצי זיאל] נמי אמר דשניה לעורר דמשמח השמא דהכל שינוי לעורר אף היכא
 רביעיש שנים זייל נדקט ירדו בשערי רביעיש ראשונה דהמפרש צפיק דשענין (דף ו:)
 לענין וזשנ: ר' יהודה אויבר אדר ראשון בותב סתם אדר שני בותב תניין, וכל' יהודה: הא
 בורה עד אדר ואלר ראשון מימרי אדר:

עין משפט
גר מצוה

לו א ב מ״י פ״י מהל'
גדרים הל' יא טוש״ע
יו״ד ס׳ רכ סע׳ יח:
לו ג מ״י שס הל' ד סמג
לאוין רמב טוש״ע שס
סע׳ ז:
לח ד מ״י שס הל' ו
טוש״ע שס סע׳ ח
יו״ט:

ל"ב ה' טו"ש"ע אה"ע ס"י
קבו סע"י ז צהג"ה
וטוש"ע חו"מ סימן מג
סע"י כח:
ב ו מ"י פ"י מהל' נדרים
הל"י סמג לאוין רמב
טוש"ע יו"ד ס"י רכ סע"י
ח [טור א"ח ס"י תכח]:

פירוש הרא"ש

החבירי בנ' ב'ו. וטולס
מ"ח. הידרידי. מ"ח
שמוחיס: מנחש:ש
בריעה ראשונה לשאול.
און מתפללין און טל ומער
סוף מן: כולל: און ידו
התענות. אס לא ידו
שפנים: אמר י' ורא
לגור. דלמרי: מנחם:
ואמרין עלה ב'ו. מימי
לחוי אס' לרשע' עמי
און כיצעה שני בלע עמי
דלסלס דעקן דלחירי ב'ו
שפאלר דע: הגס: ב'ו
און יוכי ראשון ראשונה
ב"ו ושניה ב"ב. א' וס
דמריס' רשע' א' וס
דמריס' עמי און לגור אלס
שמו אסר לטק שפיל
הרשט. ומשי אסר דלמ
דע: הגמסי: מנח' י' וס
מ"ח אדר אדר הראשון.
דע סוף דלר אדר הראשון.
ובלחש שון שמו לעוס
קולס הראשון אדר סס:
ג'ו' אדר הראשון חרוב.
שטורט וגינין אדר
הראשון: הא דיע
דעפער. כשולס ידע
שיא מעוברת אסר אדר
עמי שמו לו ומשי
שטורט מריץ עמי
הסני חילק מנחין אדר
סס ומנח' שולס ידע
דעפער: